

Handl.: Simret Goitom
Mottagare: Utrikesdepartementet
Ref.: UD2019/07660

Yttrande
2019-09-30
Dnr: 2019-7.5.2-0007

Remiss av del- och slutbetänkandet för Utredningen för ett effektivt offentligt främjande av utländska investeringar (UD 2018:01)

Det aktuella remissvaret berör delbetänkandet Bättre kommunikation för fler investeringar (SOU 2018:56) och slutbetänkandet Effektivt investeringsfrämjande för hela Sverige (SOU 2019:21). Utredningen föranleder följande synpunkter från Inspektionen för strategiska produkter (ISP). ISP:s synpunkter berör endast SOU 2019:21.

Förslag på EU-nivå och angränsande utredningar (avsnitt 1.3)

Utredningen har översiktligt beskrivit Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (granskningsförordningen). ISP anser att det är viktigt att i arbetet med investeringsfrämjande även beakta de negativa konsekvenser som kan uppkomma vid utländska investeringar i vissa sektorer. Det avser särskilt verksamheter som rör kritisk infrastruktur eller särskilt känslig eller strategiskt viktig teknik. Detta omfattar även verksamhet som hanterar säkerhetskänsliga uppgifter, i enlighet med de åtgärder som föreslagits för att komplettera säkerhetsskyddslagen¹.

Ett av de områden som särskilt anges som skyddsvärt i granskningsförordningen är bolag vars verksamhet omfattar produkter med dubbla användningsområden (PDA)². ISP har i flera utredningar påtalat att myndigheten under de senaste åren har noterat en uppköpsstrategi hos vissa länder som är inriktad mot svenska företag som tillverkar eller säljer krigsmateriel eller strategiskt viktiga PDA. Genom intrikata ägarförhållanden i landet i fråga kan en potentiell utländsk köpare framstå som t.ex. ett privat riskkapitalbolag utan någon statlig koppling medan det i själva verket ofta kan dölja ett statligt militärt intresse i bakgrunden.

Utländska uppköp av bl.a. PDA-bolag i syfte att få tillgång till teknik som behövs för landets militära förmågeförbättringar är en viktig del av vissa länders strategier för att uppnå sina upprustningsmål samt att förstärka den egna militära forskningen, utvecklingen och anskaffningen. Uppköp av strategiskt viktig teknik kan innebära flera försvars- och säkerhetspolitiska hot mot Sverige och EU. Det kan t.ex. innebära militära förmågehöjningar för länder vars upprustningsmål Sverige inte vill bidra till

---

¹ Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen, SOU 2018:82.

² PDA är produkter, inbegripet programvara och teknik, som kan användas för både civila och militära ändamål. Det rör sig ofta om högteknologiska produkter som kan användas för att skapa massförstörelsevapen eller öka en stats militära kapacitet.

eller förmågeminskningar för Sverige och våra samarbetsländer om bolag köps upp för att enbart föra ut eller undanhålla vital teknik som krävs för den fortsatta förmågehöjningen i Sverige eller i våra samarbetsländer.

I detta sammanhang bör nämnas att flera av Business Sweden prioriterade investeringsområden 2018³ kan omfatta verksamheter som hanterar sådan skyddsvärd infrastruktur och teknik som omnämns i artikel 4 i granskningsförordningen. Flera av dessa områden kan också omfatta verksamhet som handhar PDA.

Vad gäller försvarsindustrin bör nämnas att det krävs grundläggande tillstånd för bolag som har verksamhet rörande tillverkning eller tillhandahållande av krigsmateriel. ISP prövar sådana tillstånd och kan införa villkor som inskränker utländskt ägande i dessa bolag. ISP:s tillståndsgivning utgår från en bedömning av om det föreligger säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för att bevilja tillstånd och att det inte strider mot Sveriges internationella förpliktelser eller Sveriges utrikespolitik i övrigt att bevilja tillståndet.

Om ett företag inom försvarsindustrin köps upp av en utländsk aktör är det möjligt att ett nytt tillstånd för tillverknings eller tillhandahållande skulle kunna stå i strid med Sveriges säkerhets-, försvars- eller utrikespolitik. Det är därmed möjligt att bolaget i fråga inte skulle beviljas fortsatt tillstånd vilket skulle kunna påverka Sveriges fortsatta försvarsförmåga. Mot denna bakgrund är det således av vikt att investeringsfrämjandet tar hänsyn till de potentiella negativa konsekvenser som kan uppstå vid utländska investeringar i bolag som innehar skyddsvärd teknik rörande PDA och krigsmateriel.

I dagsläget utreds hur ett system för granskning av utländska direktinvesteringar ska införas i Sverige⁴. Det omfattar bl.a. att analysera vilka utländska direktinvesteringar som ska omfattas av reglerna om granskning och föreslå vilken befintlig myndighet som ska ansvara för granskningen av utländska direktinvesteringar. Med anledning av att den utredningen tillsatts efter att det aktuella betänkandet färdigställts har den aktuella utredningen inte närmare kunnat ta ställning till när investeringsfrämjandet påverkas av situationer då en utländsk direktinvestering behöver granskas.

ISP noterar att utredningen har föreslagit att Business Sweden ska öka dialogen avseende säkerhetsrisker med den myndighet som regeringen utser för att uppdraget att granska utländska direktinvesteringar. ISP tillstyrker detta förslag. Som konstaterats ovan omfattas sannolikt Business Swedens prioriterade investeringsområden av verksamheter som hanterar exportkontrollerade produkter.

Exportkontrollen är en viktig aspekt att beakta i investeringsfrämjandet. Dels för att exportkontrollen är viktig för att uppnå Sveriges politik för nedrustning och icke-spridning, dels för att ISP:s tillståndsgivning kan påverka möjligheten för en

---

³ SOU 2019:21, s.55. De prioriterade investeringsområdena är följande: ICT, Life Science, Tech Scaleup & Venture Capital, Automotive, Materials, Data Centers, Manufacturing, Smart Industry, Infrastructure & construction och Retail & Logistics.

⁴ Ett system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden, Dir. 2019:50.

investerare att tillgodogöra sig produkter och teknik i en verksamhet som köpts upp. I den vidare beredningen av ärendet bör det därför beaktas om Business Sweden bör öka dialogen med ISP.

Vidare har det i SOU 2018:82 föreslagits att säkerhetsskyddslagen ska kompletteras med regler om anmälningsskyldighet när verksamhet med säkerhetskänslig verksamhet överläts. Anmälan ska ske till de tillsynsmyndigheter som anges i lagstiftningen. Då säkerhetsskyddslagstiftningen också kan komma att innehålla särskilda regler vid överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet bör det vid den fortsatta beredningen av ärendet beaktas om det även kan vara lämpligt att Business Sweden har en dialog med tillsynsmyndigheter enligt den lagen, särskilt Försvarets materielverk och Säkerhetspolisen.

ISP utgår från att de slutsatser, som utredningen för att införa ett nationellt system för granskning av utländska direktinvesteringar sedermera kommer fram till, beaktas i den fortsatta beredningen. Det bör tex. beaktas om den strategi för investeringsfrämjande eller de handlingsplaner som föreslås i avsnitt 2 i den aktuella utredningen i ett senare skede bör kompletteras med information om vilka typer av utländska direktinvesteringar som kan komma att omfattas av krav på särskilda granskningsåtgärder. Detta kan medföra en ökad tydlighet för de olika aktörerna inom det offentliga investeringsfrämjandet och bidra till att skapa en mer heltäckande strategi.

Aktörer och samverkan i investeringsfrämjande (avsnitt 2)

I avsnitt 2.2 i utredningen lämnas en beskrivning av aktörer som verkar i det offentliga investeringsfrämjandet. Utredningen har gjort en kartläggning av olika aktörer som omfattas och visualiserat detta i en figur (figur 2.1)⁵. I denna figur anges ISP som exempel på övriga aktörer i det offentliga investeringsfrämjandet i fasen "investeringsprocess".

ISP vill understryka att myndigheten inte är en investeringsfrämjande aktör. ISP:s uppdrag omfattar i huvudsak exportkontroll av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden. Inom ramen för detta uppdrag ansvarar ISP för tillsyn och tillståndsgivning för de aktörer som omfattas av regelverken. Som utredningen anger kan ISP därmed genom sin tillsyn och tillståndsgivning vara en sådan aktör som påverkar beslut att investera i vissa verksamheter i Sverige och i förlängningen investeringsfrämjandet⁶. Det omfattas emellertid inte i ISP:s uppdrag att agera investeringsfrämjande.

Ett samlat system för rapportering av investeringshinder (avsnitt 3)

Utredningens uppdrag omfattar att "analysera om, och vid behov lämna förslag på hur berörda myndigheter och andra offentliga aktörer kan involveras för en

---

⁵ SOU 2019:21, s. 50.

⁶ Ibid., s. 123.

samordnad rapportering av hinder för utländska direktinvesteringar i Sverige samt inom ramen för sina uppdrag medverka i att ta fram möjliga lösningar till hinder som särskilt och utan anledning förvårar utländska investeringar".⁷ ISP utgår från att exportkontrollen, som tillkommit i laga ordning, inte utgör ett sådant investeringshinder som avses i utredningen.

Carl Johan Wieslander
Vikarierande generaldirektör

Vikarierande generaldirektören Carl Johan Wieslander har beslutat detta remissvar. Verksjuristen Simret Goitom har varit föredragande. Tf. chefsjuristen Tobias Bergkvist har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.